

TISZÁNTUL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadókivételben átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben hához hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétente
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 92. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1914 április 23.

Uj hozzászólás a leánygimnázium kérdéséhez

Vettük a következő sorokat:

A Tiszántul április 21-iki számában A leánygimnázium kérdéséhez c. vezércikk írója a leánygimnázium létesítésének gyökeres akadályát látja abban a miniszteri rendeletben, mely szerint középiskolai tanár nem vizsgálható olyan magántanulót, akit ő maga készít elő. A Nagyvárad-i Naplónak szerdai száma „Hogy is áll a leánygimnázium ügye?” c. közleményben válaszképen röviden és nem eléggé világosan kifejti, hogy a Tiszántul cikkírója helytelenül alkalmazta a kérdéses miniszteri rendeletet a szervezés alatt álló leánygimnázium növendékeire és tanáraira, mert adott esetben nem olyan értelemben vett magántanulókról van szó, amilyenekre a miniszter rendelete vonatkozik.

A miniszter rendelete ugyanis olyan magántanulóra vonatkozik, kit középiskolai tanár privátim készít elő a vizsgálatra. A létesítendő leánygimnázium esetében pedig arról van szó, hogy egy intézményszerűen szervezett tanfolyamnak rendes növendékeit vizsgálathassa. Az a tanári testület, amelynek tagjai közül tizenketten az előkészítő tanfolyamnak is tanárai. Nem olyan privát, instruktori szerepről van itt szó, melynek elvállalását a miniszteri rendelet bizonyos gyanúsítások és visszaélések elkerülése végett sem tanárhoz illőnek, sem megengedhetőnek nem találja, hanem egy nyilvános polgáriiskolával kapcsolatos és bizonyos nyilvánosságú jelleggel mégis csak bíró, magánleánygimnázium tanári tisztének elvállalásáról. Ez pedig lényegében, más dolog; itt más terminus technikusokkal és más intencióval állunk szemben, mint amilyenekkel a kérdéses miniszteri rendelet megíródott. Itt nem magántanulóról van szó, hanem egy iskolai rendszerű tanfolyamról, melynek szervezését felsőbb hatóság fogja jóvá hagyni

és nem primitív előkészítő tanárról, hanem tantervi beosztás szerint tanító tanári testülettől. Erre nézve pedig semmiféle eltiltó miniszteri rendelet meg nem jelent, annál kevésbé intézkedik róla a középiskolai törvény, melyre az Uj Nagyvárad az ügyszó nem illő tájékoztatással hivatkozik.

Az a körülmény, hogy a tanfolyam tanári kara a főgimnáziumnak tanári testületéből, tehát azok közül a tanárok közül kerülne ki, akik előtt a nyilvános vizsgálatok történetének, első tekintetre magán viseli talán az összeférhetlenség látszatát, de a dolog lényegét és az előkészítés és szervezés lelkiismeretességét tekintve e látszat hamar szertefoszlik. A Tiszántul fennemlített vezércikkének írója nem megfelelően választott analógiát hoz fel az összeférhetlenség kimutatására. Hivatkozik arra, hogy „a reáliskolában okleveles tanár tanítja a latin nyelvet heti 4—5 órában, de a reáliskolában mégsem teheti le a tanuló a vizsgálatot, sőt a reáliskolához kiküldött miniszteri érettségi biztos ellenőrzése sem elegendő a latin érettséginek a reáliskolában való letehetősehez.” Mikor a cikkíró e tényt hozta fel analógiának, nem szerencsésen választott. Hiszen a reáliskolai tanulók nem azért nem tehetnek a reáliskolában a latin nyelvből érettségi vizsgálatot, mivel talán kétség fogna fenn a reáliskolai latintanárnak jogosult és hozzáértő vizsgáztatásáról, hanem egyszerűen azért, mert mikor egy reáliskolai tanuló kiegészítő latin nyelvi érettségi vizsgálatra jelentkezik, ez a ma fenálló iskolai törvények értelmében azt jelenti, hogy a tanuló a reáliskolában nyert érettségi bizonyítványát egyenjogusítani akarja a klasszikus típusú gimnázium érettségi bizonyítványával. Már pedig nemo dat, quod non habet. Hlába van a reáliskolában okleveles latintanár, az iskola a mai formájában mégis csak reáliskolai iskola, mely nem a tanár megbízhatóságának hiánya, hanem a jelen törvények intenciója szerinte reáliskolai iskola, a klasszikus középiskolának jogosítási körébe avatkozzék. Hogy ez valóban úgy van, következik abból is, hogy a reáliskolai latin nyelvi tanításnak semmi köze a reáliskolai tanulóknak kiegészítő érettségi vizsgálatához, mert olyan reáliskolai tanulók is jelentkezhetnek, kik a reáliskolában a la-

tin nyelvi órákat soha nem is látogatták. Nagyon rossz érvet talál tehát a cikkíró, mikor ezt az analógiát felhozza.

A leánygimnázium esetében, ha fenn is forog az összeférhetlenség látszata, mindamellett ez nem olyan lényegbe vágó akadály, mely miatt az Uj Nagyvárad cikkírója a növendékeket egyenesen Szalontára vagy Gyulára küldhetné vizsgáztatni (mért nem küldi már őket Jeruzsálembe?) Hogy a tanfolyam szervezője a szülők kimondott óhaja szerint a főgimnázium tanárai közül kérte fel az előadókat, ez csak az érdekelteknek praktikus gondolkodásából folyik, mellyel azt óhajtják elérni, hogy leányaikat igen is azok a tanárok neveljék, oktassák (és ne csupán előkészítsék!), akiknek az intézetében vizsgáztatni fognak. Ujra ne feledjük el, hogy leányok manapság még klasszikus típusú középiskolában szerzett érettségi bizonyítványra szorulnak rá és éppen ezért csoda-e, ha a szülők klasszikus típusú magánintézményt óhajtanak szervezni. S az már csak természetes, hogyha ilyen típusú iskolát szerveznek, akkor elsősorban az azonos típusú nyilvános középiskola tanárait fogják előadókul felkérni és csak másodsorban fordulhatnak az idegen típusú középiskolához. Mert nem szabad figyelmen kívül hagyunk, hogy az alakulófélben levő intézményt sem a szervező, sem szülők nem tervezik egyszerű előkészítő, lecke-felmondató és lecke-feladó összejövételnek, hanem nevelőiskolának, melyben minden előadó tanárnak úgy a szükséges eszközök, mint a megfelelő idő rendelkezésére fog állani, úgy, hogy azzal az aránylag csekély létszámmal, amelyre kilátás van, még túl is szárnyalhatja azt az eredményt, melyet a tulsufolt fiuosztályokban elér. Erről különben T. ur is meggyőződhetett volna, ha részletesebben érdeklődik a szervezés mozzanatai iránt és akkor nem irt volna sem a szemléltető eszközök hiányáról, sem a kevés óraszámáról. Ha pedig ez az eredmény biztosítható — melynek elbírálása értesülésünk szerint a minisztériumban fog megtörténni, — akkor lényegében nincs összeférhetlenség, mert remélhetőleg egy egész tanári testület és egy egész nevelőintézmény erkölcsi komolyságához és kifogástalanságához szó sem férhet. T. ur megnyugtatóra csak megemlítjük, hogy utánjárásunk szerint a leányok nem is vizsgálhatnak ugyanazon tanárok

Mindennemű szörme és ruhá-
neműek megóvására, moly-
kárók ellen csakis a valódi
peték ellen is; kellemes illatánai fogva szekrényekben is alkalmazható.

Mirt-molyirtó

keveréket használjuk,
mely a legbiztosabban
ható szer még a moly-
peték ellen is; kellemes illatánai fogva szekrényekben is alkalmazható.

Ugyszinte raktáron vannak és legolcsóbban kaphatók, Weinreich-féle molyalther, mof, Bagaria papír, szagtalan molyirtó gyökér, Tarmalit, Naphtalin, Terpetinszesz, Paosuli és Kamphor.

Farkas István
Apolló drogeriájában

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.
Telefon 13 02. Telefon 13-02.

előtt, akik őket a magántanfolyamon tanították, mert nem valamennyi tanár vállalta a tanítást és az már csak világos, hogy a főgimnázium nem fogja függővé tenni a tanfolyamtól a maga tantárgy felosztását.

Észrevehetik az olvasók, hogy behatóan foglalkoztam a magán leánygimnázium kérdéssel. Tettem ezt egyrészt mint szülő, másrészt roppant érdekelt az ügynek elvi oldala. Sem elvi, sem technikai akadályát nem látom a kérdéses intézménynek, ellenkezőleg ha városunk leányoktatását tekintem, melynek rendezésére gazdasági válságok miatt 10—12 évig gondolni sem lehet, csak üdvözölni tudom, mint felsőbb leányiskolai oktatásunk válságainak bár ideiglenes, de mindenestre praktikus gondolkodásra valló megoldását. Erre az intézményre szükség volt és aki ezt az eszmét kipattantotta, az városunk szívére tette a fülét. Folytassa is a szervezés munkáját az eddigi körültekintéssel, hozzáértéssel és széles pedagógiai körök tanácsának kikérésével s mi hisszük, hogy a Belezsnayné leánygimnáziuma annyira fel fog virágozni, hogy az előadási órák elvállalására nem lesz elegendő egy középiskolának a tanári testülete, hanem hamarosan szükség lesz más iskolák tanári karának áldozatkészségére is. Elettreváló ez az intézmény, mert egyrészt általános műveltséget nyújt azoknak a leányoknak, kik csupán magasabb műveltség elsajátítása végett óhajtanak felsőbb leányiskolát látogatni, másrészt teljesen kielégíti azoknak a ma már mindig jobban szaporodó leányoknak igényeit, akik valamilyen diploma elnyerése végett az egyetemre akarnak beiratkozni.

ORSZAGGYULÉS.

A képviselőkhöz ülése.

Hoványi Gézá a Ház újra jegyzőjévé választotta.

Budapest, április 22.

Háromnegyed 11-kor nyitotta meg az ülést *Beöthy Pál* elnök.

Felolvastatta újra a királyi kéziratot s elrendelte a névszerinti szavazást a 2 alelnöki tisztség betöltésére. A Ház egyhangúlag *Szász Károlyt* és *Simonsics Elemért* választotta meg.

Háznagynak *Angyal Józsefet* választották meg, jegyzők pedig a következők:

Almássy László, *Budiszavlyevics Szrgjan*, *Hoványi Géza*, *Kostyál Miklós*, *Mihályi Péter*, *Pál Alfréd*, *Rudnyánszky György*, *Szász Károly*, *Szepesházy Imre*, *Szinyei Merse Félix*, *Szoyka Kálmán* és *Vermes Zoltán*.

Egynegyed 1-kor hirdette ki az elnök a szavazások eredményét.

Elnök javaslatot tesz a Háznak, hogy délelőtt 10-től 2-ig és délután 4—8-ig tartson ülést.

Interpellációs napnak szerdát tüzték ki. (A Ház elfogadta.)

Indítványozza továbbá, hogy holnap válasszák meg a bizottságokat és megkezd a költségvetés tárgyalását.

Ezzel az ülés véget ért.

Az irni-olvasni tudók vizsgáztatása

A közigazgatási-bizottság rendkívüli ülése.

Az új választási törvény alapján eszközözendő választói liszta összeállításánál új szavazó polgárokul nem vétetnek fel azok, akik idejében nem szerzik be legalább 4—6 elemi osztály elvégzéséről szóló iskolai bizonyítványukat, vagy 1914. év május havában nem vizsgáznak le a külön erre a célra kirendelt bizottság előtt arról, hogy irni és olvasni tudnak.

Ettől a vizsgától azonban nem kell félni, mert, mint már irtuk, csak abból áll, hogy öt sort kell olvasni s két-három sort irni. Aki egyszer levizsgázott, az bizonyítványt kap erről s többet soha nem kell vizsgázni.

A kultuszminiszter rendelete szerint a vizsgálatok ideje első ízben 1914. május hava, később minden év február hónapja. Ezen időközön belül a vizsgálatok megkezdésének napját az első fokú közigazgatási hatóság tüzi ki. A vizsgálatok megkezdése előtt az 1913. évben nyolc nappal, a további években 15 nappal teszi közzé a megfelelő hirdetést s abban ismerteti az irni és olvasni tudásnak a választói jog szempontjából való jelentőségét, az igazolásra bocsátás feltételeit és a vizsgálat ingyenességét; megjelöli szabatosan a vizsgálat óráját és helyét és közli, hogy a vizsgálatra a hivatalban személyesen, vagy levél útján, a vizsgálat megkezdésének napjáig lehet jelentkezni.

A május hónapban megtartandó vizsgák előtt tehát mindenki, akiket illet, megállapíthatják, hogy vizsgára kell-e mennie, vagy nem. Ha ugyanis nem tudta a vizsgák kiírásának idejéig megszerezni iskolai bizonyítványát, jelentkezék a vizsgára, mert a vizsgáról való lekéséssel elveszti választói jogosultságát. A rendelet 16. §-a szerint ugyanis csak sikertelen vizsgálat esetén lehet az irni-olvasni tudást később az összeíró küldöttség előtt igazolni.

A vizsgáló bizottság Nagyváradon.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután rendkívüli ülést tartott, amelyen kijelölte a Nagyváradon működő bizottságot, amely a jelentkezők irni-olvasni tudását megvizsgálja.

Hlatky Endre főispán elnöke alatt *Bordé Ferenc* főjegyző, *Komlóssy József* gazd. tanácsos, *Németh István* kir. pénzügyigazgató, *Vasady Lajos* kir. tanfelügyelő, *May Sándor* kir. főmérnök, *Baróthy Pál* kir. ügyész, *dr. Mayer László* v. főorvos, *dr. Thury László* v. főügyész, *Rádl Ödön*, *dr. Medvigy Gábor*, *dr. Adorján Armin* voltak jelen.

Hlatky Endre főispán közölte a bizottsággal, hogy a kultuszminiszter rendelete értelmében az irni-olvasni tudást vizsgáló bizottság megalakítása tárgyában hivta össze rendkívüli ülésre a közigazgatási bizottságot.

Ezután *Komlóssy József* ismertette a miniszter rendeletét. A vizsgáló bizottság elnöke a polgármester. A vizsgáló bizottság alelnökei közigazgatási tisztviselők lehetnek, míg a tagok fele közigazgatási tiszt-

viselőkből, másik fele tanerőkből jelölendők ki. Javasolja, hogy Nagyvárad város területére három alelnököt és hat tagot jelöljenek ki. És pedig alelnökökül: *Komlóssy József* gazdasági tanácsnokot, *Lukács Ödön* adóügyi tanácsnokot és *dr. Thury László* városi főügyészt jelöljék, tagokul pedig *Eleméry Ferenc* tanácsnokot, *Juricskay Barnab* tanácsnokot, *dr. Molnár Imre* aljegyzőt, *Gulácsy Endre*, *Stark Gyula* és *Gábel Jakab* tanerőket.

A javaslatot elfogadták.

A vizsgálatot májusban tartják meg.

Hlatky Endre főispán azt hiszi, hogy Nagyváradon nem lesz sok jelentkező s így elég lesz a hat tag kiküldése. Ha 200 jelentkező lesz, két nap alatt elvégzik a vizsgáztatást, mert a rendelet egy napra száz jelentkező levizsgáztatását írja elő. Ha azonban sokan jelentkeznek, később szaporíthatja a közigazgatási bizottság a kijelöltek számát. Egyelőre több tag kiküldése felesleges, mert az összeírás stb. úgy is nagy igénybe veszi a közigazgatási tisztviselőket. Ezzel a rendkívüli ülés véget ért.

A király jobban van.

Tartós javulás.

Bécs, ápr. 22.

A hivatalos orvosi vizsgálat megállapította, hogy ő felsége állapotában a javulás tartós. Az éjszakát jól töltötte, álma zavartalan volt, a hurutos jelenségek semminemű változást nem mutatnak. Étvágya és általános érzése teljesen kielégítő.

Schönbrunn, ápr. 22.

Ő felsége a mai éjszakát nagyon jól töltötte. Álma majdnem teljesen zavartalan volt. Az uralkodó rendes időben hagyta el az ágyat és nagyon erősnek érezte magát. A hőmérsékletet ma reggel is megmérték és csaknem normálisnak találták. A hőmérő 36,3 fokot mutatott. Ő felsége kitűnő étvágyalal költötte el első reggelijét és azután rögtön fogadta a két hadsegéd, *Paar* gróf és *Polfras* báró előterjesztéseit.

A király nem megy délvidékre.

Bécs, ápr. 22.

Illetékes körök határozottan megeáfolják azt a híresztelést, hogy a király délvidékre megy. Mindössze annyi igaz, hogy ő felsége előbb megy *Ischlbe*, mint ahogyan tervezték.

Bécs, ápr. 22.

A király egészségi állapota teljesen helyreállt. Ma már elutazott Bécsből *Ferenc Salvátor* főherceg is. A Főherceg visszament *Wallseebe*.

Orvosi jelentés.

A hivatalos lap tegnapi száma a király hogylétéről a következő orvosi jelentést közli:

Az egészségi állapot javulása tartós. A legfinomabb hörgők hurutja mulóban, az erősebb hörgők hurutja tovább tart. A hőmérséklet majdnem rendes. Az érverés lassu és erős. Az étvágy jó. Az erőbeli állapot teljesen megnyugtató. Kelt Bécsben, 1914. évi április 21-én, este. *Kerzl* dr. s. k. kezelőorvos, *Ortner* dr. s. k. tanár.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok lakberendezési vállalata Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal kívánatra díjtalanul szolgálunk.

Háboru Amerikában.

Ismét folyik a vér, s a 20-ik század gyalázatára nem szabadságért, nem a nemzetek érdekeiért, hanem mert a mexikói ágyuk nem akartak megdörögni az Egyesült Államok lobogója tiszteletére.

Megkezdődött az a véres színjáték, melynek nyitányát a tenger szörnyetegeinek ágyui szolgáltatják.

Japán már elküldte 10 hadihajóját, hogy jelen legyen a véres leszámolásnál, s nem lehet tudni, hogy ezek a japán nézők mikor fognak beleszólni abba a koncertbe, melynek most még csak semleges szemlélői.

Az első összecsapásról a következő táviratok szólnak:

Washington, ápr. 22.

Daniels tengerészeti államtitkár közli Fletcher ellentengernagy táviratát, amelyben jelenti, hogy tengerészkatonákat és matrózokat partraszállított és megszállta a verakruzi vámházat. A mexikóiak a vámház megszállása után tüzelni kezdtek, de Praerie szállítóhajó gránátjai elűzték őket hadállásaikból.

Galveston, ápr. 22.

Ideérkezett jelentés szerint Verakruz megszállásánál kétszáz mexikóit megöltek. Az amerikaiak részéről egy naszádparancsnok, egy káplár és két matróz elesett.

Verakruz, ápr. 22.

Badgerel tengernagy öt csatahajóval ideérkezett.

Washington, ápr. 22.

A képviselőház holnapig elnapolta üléseit. A külügyminisztérium hivatalos jelentést kapott arról, hogy a mexikóiak kiűrtették Verakruzt.

Uj menetrend.

Harmadik vonatpár Nagyvárad—Vaskóh közt.

A május 1-én életbelépő új menetrend Nagyváradot és Biharmegyét érdeklő következő változtatásokat tartalmazza:

A debrecen—nagyvárad-i vonalon a 4561, és 4562 sz. tehervonatok Debrecen—Pocsaj—Esztár között nem június 15-től szeptember 15-ig, hanem május 1-től szeptember 30-ig fog vasár- és ünnepnapokon személyszállítással közlekedni.

A budapest—predeáli vonalon az 501. sz. gyorsvonat Apahida állomáson május 15-től szept. 15-ig nem áll meg; az 502. sz. gyorsvonat Kolozs—Kolozskarón május 15-től szept. 15-ig az 505. és 506. sz. gyorsvonat Sztánán a nyári menetrend egész tartama alatt feltételesen megáll. Az 507. és 508. sz. gyorsvonat Biharpüspökin ezentúl nem áll meg. A Szolnoktól Budapesti keleti p.-udvarig minden vasárnap és kettős ünnep második napján közlekedő 511/a sz. v. megszünik.

Az 1710. sz. v. Szolnokról reggel 4 óra helyett már reggel 3 óra 15 perckor fog indulni, Püspökladányba pedig reggel 6 óra 10 perc helyett már reggel 5 óra 18 perckor

fog érkezni s így ott csatlakozást talál a megfelelően későbbre fektetett 532 (új 530) sz. vonathoz Nagyváradra.

A nagyvárad—vaskóhi vonalon egy új vonatpár helyeztetik forgalomba, mely Nagyváradról d. u. 2 órakor indul, illetve Nagyváradra este 11 órakor érkezik. Ezzel kapcsolatosan a jelenlegi vonatok menetrendje is módosul és pedig a 7601. sz. vonat Nagyváradra d. e. 9 óra 49 perc helyett 8 óra 20 perckor, a 7663 (új 7603.) sz. vonat este 7 óra 08 perc helyett d. u. 4 óra 07 perckor érkezik, a 7602. sz. (új 7604) sz. vonat Nagyváradról d. u. 4 óra 28 perc helyett d. u. 5 óra 35 perckor és a 7664. sz. vonat éjjel 2 óra 59 perc helyett reggel 4 óra 35 perckor indul.

A nagyvárad—püspök (fél)ix fürdői vonalon az előző években közlekedett fürdővonatok változatlan menetrenddel ismét forgalomba helyeztetnek.

A szombatság—venterrogos—bihardobrosdi vonalon egy új vonatpár helyeztetik forgalomba és ezzel kapcsolatosan a többi vonat menetrendje is módosul.

A szavazókörök és a központi választmány.

Rendkívüli városi közgyűlés.

A városi közigazgatás egyrészét most a választási törvény végrehajtásának előkészületei foglalják le.

Juricskay Barna tb. tanácsnok már hetek óta ezzel foglalkozik, azonkívül a többi tisztviselőknél is sok dolgot adnak az előmunkálatok.

Tegnap a közigazgatási bizottság ebben a dologban tartott rendkívüli ülést s kijelölte az irás-olvasás igazolására szükséges vizsgáló bizottságot.

Ma, esütörtökön pedig a város törvényhatósági bizottsága gyűl össze rendkívüli közgyűlésre, ugyancsak a választói törvény előmunkálatai tárgyában.

A törvény ugyanis elrendeli, hogy a központi választmányt újra kell alakítani, még pedig az eddigi 14 tag helyett 18 taggal, amelyek között 4 közigazgatási tisztviselőnek kell lenni, akik az albizottságok elnökei lesznek.

Ezenkívül a törvény szerint a város törvényhatósági bizottsága határozza meg a szavazó köröket.

Mint már részletesen megírtuk, a tanács mint állandó választmány összesen 9 szavazó kört javasol és pedig az I. választó kerületre nézve ötöt, a II. választókerületre pedig négyet.

A mai rendkívüli közgyűlés ezekben a kérdésekben fog határozni.

A munkapárt értekezlete.

A nagyvárad-i munkapárt tegnap délután értekezletet tartott, amelyen szép számmal voltak jelen a párthoz tartozó városatyák.

A szavazó körökre nézve elfogadták a tanács javaslatát, a 9 szavazó körre nézve, csupán Gábel Jakab tett némi észrevételt a körök beosztására nézve.

Valószínű, hogy Gábel Jakab észrevételét megteszi a mai rendkívüli közgyűlésen is.

A központi választmány tagjaira nézve elfogadták a következő névsort: dr Adorján Árain, dr Hoványi Gyula, dr Mihelyi Lajos, dr Medvigy Gábor, dr Molnár Imre (nyug. jogtanár), Rádl Ödön, Reismann Mór, Sulyok István, Hofbauer Pál, Ullmann Sándor, dr Tóth Ferenc, dr Thury Kálmán, dr Várnai Ferenc, Gábel Jakab, Komlóssy József, Lukács Ödön, Eleméry Ferenc, Juricskay Barna.

Ez utóbbi négy, mint közigazgatási tisztviselő lesz a négy alosztály elnöke.

A függetlenségi párt értekezlete.

Ugyancsak a mai rendkívüli városi közgyűlés alkalmából a függetlenségi párthoz tartozó városatyák is értekezletet tartottak, dr Adorján Emil elnöke alatt.

A szavazó körökre nézve előterjesztendő javaslat elfogadását határozták el.

A központi választmány tagjaira nézve pedig megbízták Adorján Emil elnököt, hogy lépjen érintkezésbe a munkapárt vezetőségével s igyekezzék olyan megállapodásra jutni, hogy a 18 tagból álló központi választmányban a függetlenségi párthoz tartozó városatyák számarányához mértén legyenek képviselve a függetlenségi párti városatyák.

*

A munkapárt fentebbi listája szerint a megegyezés ilyen formában aligha sikerül, mivel a 18 tag közzé csak egy függetlenségi párti bizottsági tagot: Sulyok Istvánt vette fel a jelöltek közzé a munkapárt.

Nincs vevő a mölki birtokra.

Nagyon drága az eladandó föld. Halász Elemér nyilatkozata.

A múlt év őszén szinte szenzációs hatással volt az a hír, hogy a mölki apátságának a margitai járásban levő hatalmas birtokának egy tekintélyes része eladó. A több ezer holdat kitevő föld ép azon a vidéken fekszik, ahol földéhes a nép. A mölki apátság, mint már megírtuk a Tiszántúll, azért akarja eladni a földet, mert a fentartással járó óriási költségek nem állanak arányban azzal a jövedelemmel, amit a föld nyújthat. Mikor az eladás híre köztudomásu lett, az ország minden részéből megrohanták az apátot az opióért. Az opiót dr Ficzek Emil megyei tisztviselőnek adta az apát, még pedig oly feltétel mellett, hogy a birtokot kétfélekétszáz ezer koronáért adja el.

Ficzek Emil az opció elnyerése után nyomban megtette a lépéseket a föld eladása iránt. Első sorban a budapesti hatalmas pénzintézetek jelentkeztek. Ezekkel a tárgyalás hetekig tartott. Végül is kiderült, hogy a pénzintézetek nem volnának képesek be-

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA D A J K O V I T S
SPECIALISTÁJA Nagyvárad. Sas-palota.

fektetni oly nagy összeget a vásárlásba. Ezután a tárgyalások más irányba terelődtek. Birtokosok jelentkeztek, de mikor megtudták, hogy csakis készpénzzel lehet vásárolni, visszavonultak. Jöttek a parcellázó hiénák. Ezek is kudarcot vallottak. És végül jöttek külföldi és nemzetiségi jelentkezők, akik a több ezerholdat kitevő magyar földre szerették volna rátenni a lábukat, de ezek sem értek célt.

Az apát ugyanis az opcióban kikötötte, hogy idegen országbeli egyéneknek nem lehet eladni a földet. Különben ezt Ficzek Emil is hangsúlyozta és még a kerülő utakon jelentkező külföldi ügynököket is visszautasította.

Minden tekintetben helyesebb lett volna a megoldás, ha a földet a kormány veszi meg és parcelláztatja. Halász Elemér főszolgabírónak szintén nem kerülte el a figyelmeztetés a dolog és ő is megtette az illetékes helyeken a kellő lépéseket, hogy a földet az ottani kisbirtokosok részére vásárolja meg a kormány. A főszolgabíró közbelépésére aztán a kormány részéről is történtek cselekmények. A kormány megbízottai lent jártak a margitai járásban, tanulmányozták a viszonyokat és ezek alapján tárgyalást kezdtek Ficzek Emillel. A tárgyalások nem jártak eredménnyel. Ebben a dologban tegnap különben megkérdeztük Halász Elemér főszolgabírót, aki a következőket mondta:

— Van tudomásom a mólki apátság papfalvai birtokeladási szándékáról. Annak idején meg is tettem a szükséges lépéseket, de nem tudunk megállapodásra jutni, mert a föld roppant drága.

Másik nagy akadály az, hogy az eladandó terület nagy része erdő, amit az itteni szegény nép nem tudna értékesíteni. A befektetett tőkét éveken keresztül minden haszon nélkül kellene törleszteni és ha ki is irtanák az erdőt, csak évtizedek múltával kapnák vissza pénzüket. Ami szántó föld van az eladandó területen, az kevés, de az apátság ezt külön nem is hajlandó eladni.

És végül ami a legnagyobb akadály, nem lehetne annyi pénzt szerezni, amennyi a túl drága földet a gazdáknak juttatná. Lehet, hogy később változnak a viszonyok, az eladási feltételek és akkor talán meg tudjuk szerezni a birtokot.

E szerint a kormány is letett az apátsági földek vételi szándékáról. Időközben lejárt az opció is és a vevők sem jelentkeznek.

Most már csak két mód volna a föld megvételére. És pedig, ha egy gazdából és fakeskedőkből álló társaság alakulna és közösen vásárolná meg a területet. Vagy pedig ha Ficzek Emil saját maga kezdi meg a birtok parcellázását.

Ezidő szerint mindenestre a dolog stagnál és várja a jobb időket.

Lemondott üzletvezető.

Arad, április 22.

Élénk feltűnést keltett Aradon, hogy Pfeifer Lipót az államvasutak aradi üzletvezetője, beadta lemondását. Politikai háttére van a dolognak, amely még a koalíció idején történt. Utódja Justh Ferenc h. üzletvezető lesz.

A kitüntetett varieté.

*

A mozi és a színház izgalmas versenyében érdekes kompromisszum van keletkezésben. Ugy látszik, hogy esendesen elhalnak az eddigi heves határvillongások s a színház békejobbot nyújt az elevebb mozinak. Az okosabb enged — gondolja Erdélyi Miklós szinigazgató és megengedi, hogy saját dédelgetett szubrettje, Szentgyörgyi Mártha a Vigadó mozi pódiumán is megragyogtassa művészetét. A mozi direktora pedig meghajlik a Szigligeti-színház kedves művésznője előtt, elismeri, hogy nagyszerűbb mint Asta Nielsen és — zsebre vágja a busás bevételt. Így tesz egy jó üzletember.

Mi azonban nem firtatjuk ennek a békés megoldásnak az üzleti titkait. Egyedül az a kérdés előttünk, hogy nem árt-e ez a színháznak, a kulturának, a közönség érdekeit nem sérti-e? Elvégre minden művészet csak üzleti alapokon prosperálhat ma s ha tisztességes alapokat keres a szélesebb propagálásra, akkor kár utjába állani.

Egyedül Erdélyi Miklóstól függ az, hogy szintársulata szerződöttagja fel-lephet-e más színpadon vagy sem. A mozi s a varieté színpadot eddig lenézte a színház, komor előkelőséggel ment el mellette sokáig, míg végre is belátta, hogy veszedelmes konkurens.

Eleinte könnyes szemekkel menekült a direktor a törvényhatóság szoknyája mögé, hogy jaj bánt a mozi, védjenek meg, adjanak több városi segélyt, hogy felvehessen a versenyt a mozival. A város észbe kapott és — adót vetett ki a veszedelmes konkurrensre. A két veszedelmes fél között a város huzta a hasznát. Lehet esodálkozni azon, hogy most egymásközt ők is megegyeztek? Ugye, hogy nem.

És miért ne keressen az a vidéki színész nyolevan—száz koronát havonta a varietében? Nem vesszük pártfogásunk alá a varietét — ez ellen eleve tiltakozunk. Elég szórakozó helyiségünk van, elég helyen lehet a pénzt elpredálni. De aki egy kicsit gondolkozik, az rögtön tisztában van azzal, hogy ha a tisztességes színház, a komolyabb, mélyebb és értékesebb művészetet ápoló színház rálép a varieték pódiumára és szétüt az ottani romlott gárda között, — ezt csak örömmel konstatálhatjuk.

A varieté először kitüntetve érzi magát hogy a Szigligeti színház művésznője leereszkedik deszkáira. Észre sem fogjuk venni, mikor egyszerre emelkedni fog, a varieték nívója, tisztességes fehér műsorok várják majd a közönséget és ezt a nemesítő hatást méltán el lehet várni a színházról.

Mert remélhetőleg az a Szentgyörgyi Mártha, aki a Szigligeti színházban előkelő izlésű, decens művésznő, az nem lesz más a varieté színpadon sem. Ez pedig feltétlenül örömdetes, mert lassan leszorítja a varieté lámpái elől az obszécán dolgokat.

És ezt nem naivitás hinni. Példa rá a nagyváradi bonbonniere többszöri diestelen halála. A publikum nem látogatja a trágár helyeket, legalább is az előkelőbb publikum. De a varietével ma már számolni kell, mint könnyebb műfajjal. S ha lehetetlen kidorongolni a városokból, nem okosabb dolog, ha engedjük megjavulni, nemesedni, izlést keresni?

A színháznak csak előnyt jelent az, mikor a mozi portálja az ő művészeit. Né vele a színészek népszerűsége. Ez a művészet szempontjából ártatlan dolog. A színész bele nem fárad abba az egy-két szerződés számba. Hogy a kritika nem kíséri el őket, ez azt hiszem, csak megkönnyebbülés reájuk nézve.

Azért mellékes foglalkozásnak egész bátran üzhetnek a színészek a fehér varietét. Kis színház, kedves szórakozóhely, ahol tiszta kis dalokat adnak elő, finom táncokat mutatnak be, mulatságos blueteket játszanak: ez lenne programjuk. És milyen jó volna, ha megölné ez a fehér varieté az összes tingli-tangli színházakat, ahol az arany ifjuság ezreket szór ki (esetleg más pénzéből) csak pezsgőre és virágra!

Szatyr.

Akasztság Gyulafehérvárott.

A szülőgyilkos Rozor Györgyöt tegnap reggel 6 órakor Gyulafehérvárott kivégezték.

Kedden este még magához kérte nevelő dajkáját, egy öreg, siketnéma eselédet, akinek jelekkel magyarázta, hogyan történt a gyilkosság, hogyan lőtte agyon az apját és vágta el utána a nyakát. Végül a néma eselédnek megmutatta, hogyan fogják kivégezni.

A halálraitelt az estét és az éjjelt nyugodtan töltötte. Tíz óra után fél deci rumot kért, amit meg is kapott. Az ital kissé felfrissítette. Egy gör. kel. lelkész állandóan a halálraitelt mellett volt és imádkozott.

Rozor éjjel elaludt, de tegnap már fél 4 órakor reggel ismét ébren volt. Ekkor azt mondta a mellette imádkozó papnak:

— Gyónni akarok.

A gyónás egy teljes óra hosszáig, fél 5 óráig tartott. Ekkor nyugodtabbnak látszott a gyilkos.

Az elnök felolvasta Rozor előtt az ítéletet, a Kuria döntését és a király jóváhagyó rendelkezését.

Rozor nyugodtan hallgatta a felolvasást, néha egy-egy pillantást vetve a közönségre.

Aztán nyugodtan levetette télikabátját. Gold odalépett hozzá, hogy a bitóhoz vesse, mire Rozor a következőket mondotta:

— Még egy imát szeretnék elmondani!

Kérését teljesítették. Ezután a bitóhoz vezették, összekötötték kezét, lábát és a számlóra állították. Rozár még egyszer megszólalt:

— Bocsássanak meg, nagyságos uraim!

Ezután újból megcsókolta a pap kezében levő keresztet. A két hóhérségéd beillesztette nyakába a hurkot és elrugta alóla a számlót.

A kivégzés reggel 6 órakor történt.

Reggel 6 óra 13 perckor az orvosok konstatálták a halál beálltát.

A kivégzés után az ügyész felszólította Balit, hogy adja át a kötelet. Bali azt felelte, hogy ez nem szokás; mire az ügyész újból felszólította a kötél átadására, mert nem engedi meg a kötéllel való kereskedést. Bali kénytelen volt a parancsnak engedelmessé válni.

A kivégzett gyilkos holttestét fél 9 órakor felboncolták.

HIREK

Tájékoztató.

April 23. Rendkívüli városi közgyűlés délután 3 órakor.

Aprilis 26-án ügyvédek és ügyvédjelöltek gyűlése az ügyvédi kamarában d. e. 10 órakor.

AZ ORGONA

halvány lila virágai halkán, esendben észrevétlenül kipattannak a zöld bokrok közül. A napsütésben puha és finom, diszerét illatot áraszt szerte a tavaszi szellő... A szőlő-hegyen már-már elvirágoztak a rózsaszínű barackvirágok, a tavasz első tarka, virágos színei, ezeknek örültünk legelőször, ezeknek az illata, színe simogatt a meg először a lelkünket... Akkor még kopár volt minden, szürke és kopár és kivirított a fák rózsás virágkoronája, — mint egy édes és finom leány mosoly, amely nem jelent semmit nekünk, csak szép és gyönyörködtet és rózsaszínű fátyollal vonja be a lelkünket. De még hideg van, fázósan huzzuk össze a felöltőnket és az eső leveri a gyámoltalan, gyenge virágszirmokat...

A tavasz kacérkodik velünk, a napsugár elbolondít, boldog mámorba ringat és amikor vágyva-vágyunk a csókja után a szemünkbe kacag, elbukik előlünk egy szürke felhőfoszlány mögé...

És közben zöld lombokba borultak a bokrok, a város parkjai, — jaj milyen kevés van, — színesek, üdék, zöldek és illosak. Érzik rajtuk a napsugár csókja... Már nem cicázik velünk a nap, győztünk, behódolt a tavasznak és híven teljesíti kötelességét, nem áll bosszút rajtuk, akik nem akartuk komolyan venni, szembefutottunk, játszottunk vele, nem féltünk a mosolyától.

Már nyílik az orgonavirág és ilyenkor legszebb a város, a mi szürke városunk. Nem mindenütt, csak egy-egy üde szigeten, ahova már kitétték a zöld padokat, leseperték a kavicsos utat, jeléül annak, hogy most már komolyan és visszavonhatatlanul itt a tavasz. És az adott jelre elő mertek bujni a piciny lila virágszirmok, sok sok száz egymás mellett. A természetrajzból azt is tanultam, hogy milyen virágzatot alkotnak együtt, de már elfelejtettem, különben is ez nem fontos.

Előbb csak a bokrok legtetején színezték be a zöld hátteret ezek a kedves, dúspompázó és mégis szelid virágok, ... ma már gazdag tőlük minden bokor, bőkezű szeretettel ontják a virágot és az illatot, halvány lila színekkel festik be a parkokat, ... szép ilyenkor az orgonavirágos, tavaszi Nagyvárad...

* **Barkóczy Sándor Nagyváradon.** Dr báró Barkóczy Sándor nyug. min. tanácsos, a kath. mozgalmak országos nevű vezére tegnap magánügyben Nagyváradon tartózkodott.

* **Szemle a huszároknál.** Valóságos tisztjárás van most Nagyváradon. Tegnap utazott el kíséretével tolesvai Nagy Gábor altábornagy, esendőrségi főfelügyelő, aki a esendőriskolában a kadettek vizsgáztatására érkezett. — Ugyancsak tegnap vett busut a honvédhuszárok tisztikarától báró Hauer Lipót altábornagy, aki Flóhr János

ezredparanosokkal szemlét tartott. A szemle a katonai gyakorlóterén folyt le. Reggel 6 órától délután 2 óráig tartott. Az altábornagy rendkívül meg volt elégedve s a legénység pompás kiképzéséért nemcsak a tisztikart dicsérte meg, hanem meleg elismerését fejezte ki Csécsi Nagy Imre alezre-des előtt.

* **Külföldi missziók.** A XII. Országos Katholikus Nagygyűlés hitbuzgalmi szakosztálya a külföldi missziók felkarolásának kérdése során tárgyalta azt az indítványt, hogy a nagygyűlés ajánlja a missziókat ismertető segédtankönyvek és népiratok kiadásának szükségességét a Szent István-Társulat figyelmébe. Ezt a javaslatot a nagygyűlés elfogadta s így e határozat végrehajtásaként az Országos Katholikus Szövetség átirta a Szent István-Társulat igazgatóségához.

* **A székesfehérvári nagyprépost 80 éves.** Székesfehérvárról jelentik: Károly János e. püspök, káptalani nagyprépost, a székesfehérvári egyházmegye nesztora ma töltötte be életének 80-ik esztendejét. A ritka évforduló alkalmából számtalan távirat érkezett az agg főpaphoz, akit ezenkívül a város egyházi és világi előkelőségei kerestek fel születésnapján jókívánataikkal.

* **Csendélet a hegyen.** Pár héttel ezelőtt megirtuk, hogy a nagyvárad hegyen mily esufos kudarcral végződött egy tolvaj kirándulása. Az ügyet azóta a rendőrség még mindég nem tudta tisztázni. Ugylátszik az akkor pórul járt tolvaj nem hagyott fel végleg tervével és tegnap este ismét megjelent Kenéz Sándor birtokos udvarán. A tolvajnak határozottan pechje van. Most is egy olyan ketrec feltöréséhez kezdett, amely esengővel van ellátva. Alig próbálta meg az ajtó felfeszítését, már bent észrevették, mire futásnak eredt. Leirhatatlan hajsza fejlődött ki erre. A menekülő tolvaj az üldözők közé lőtt, mire ezek szintén revolverlövéssekkel feleltek. Valóságos sortüzet adtak a felzavart szőlőlakók. Öt perenél tovább tartott a lövöldözés. Több mint 25 lövés dördült el, hogy azonban talált-e ezek közül valamelyik, nem lehet tudni. A tolvajnak a Páris-patak medrében sikerült megugrani.

* **Ügyvédi értekezlet.** Az ügyvédi kamara elnöke a következő meghívót boesította ki: Felkérem a nagyvárad ügyvédi kamara névjegyzékébe bejegyzett ügyvéd és ügyvédjelölt urakat, miszerint folyó hó 26-án, vasárnap délelőtti tíz órakor az ügyvédi kamara helyiségében tartandó értekezletre minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Az értekezlet tárgya az egységes bírói s ügyvédi vizsgáról szóló törvény életbeléptetése folytán az ügyvédjelöltek gyakorlati kiképzése tárgyában tartandó összejevetelek módozatainak megbeszélése. Nagyváradon, 1914. évi április hó 22-én. Dr Wallner Ödön elnök.

* **Csolnakázó tó a legelőn.** Körösszakál határában, ahol két évvel ezelőtt pompás legelőt talált a jószágállomány, ma csolnakáznak a falu legényei. Hogy mit jelent ez a lakosságnak, azt csak akkor lehet megmondani, ha összehasonlítjuk az idejé és a két év előtti jószágállományt. A további pusztulásnak utját vágandó, a község lakossága kérelemmel járult az alispánhoz, hogy a legelő lecsapolása iránt a lehető legrövidebb idő alatt intézkedjék. Az alispán már tegnap meg is tette a kellő intézkedéseket a kérelem teljesítése iránt.

* A szepesi püspök jubileuma.

Szepeshelyről jelentik: Dr Párvy Sándor szepesi püspök vasárnap ünnepelte püspökké szentelésének 11-ik évfordulóját. Ez alkalmából a szepesi székesbáptalan a belső papsággal együtt testületileg megjelent a jubilánsnál. Fertseg Nándor nagyprépost latinnyelvű beszéddel üdvözölte a püspököt, aki meghatottan köszönte meg az ünneplést, biztosítva papjait állandó szeretetéről.

* **Általános tagosítás.** A vármegye rendezetlen birtokviszonyainak rendezése egyre nagyobb területen kezd hódítani. A községek kigazdái egymásra adják be a kérelmeiket a miniszterhez, hogy szétforgácsolt földeik tagosítását rendeljék el. Tegnap egyszerre két község kérelme fölött döntött a földmivlészügyi miniszter. Ujbártfalva és Cigányfalva községek kérték a tagosítást. A miniszter tegnap értesítette az alispáni hivatalt, hogy a kérelmeket teljesíti és a tagosítási tárgyalásokra gróf Dezasse Ferenc m. kir. gazdasági tanárt, mint szakkozegyet küldi ki. A tárgyalások május első napjaiban lesznek.

* **Zenta itt marad.** A nagyvárad rendőrség tegnap nyilvános árverésen megvette, Zenta rendőrakutyát száznylevan koronáért. A tehetséges állat mindenesetre nyereséget jelent a rendőrség számára, csak ki kell használni. A kutya Jánossy Gyula a bűnügyi osztály vezetője mellett marad és remélhetőleg több érdemleges esetet fogunk javára írni.

* Adjunk munkát a vakoknak.

A sorssujtott világtalanok megmentésére irányuló társadalmi mozgalom áthidalni törekszik e szerencsétleneknek azon utat, mely jövő boldogulásukat és mindennapi életfentartásukat biztosítja. Ezen kitűzött célt megvalósítja a vakok temesvári intézete olyképen, hogy a világtalanokat szakszerű képzésben részesíti, a kiképzés után állandó munkát ad, hogy ipari jártasságukat ügyes szorgalommal érvényesíthessék. A szerencsétlen világtalanok ipari munkássága főként a kosárfonó és kefekötő iparra terjed ki, melyeknél vakságuk dacára oly ügyességet sajátítanak el, hogy készítményeik semmivel sem különböznek a látó iparosok készítményeitől, sőt alapos és tartós kivitelben igen sokszor túl is haladják. A temesvári vakok foglalkoztató intézete most felhívja a közönség figyelmét a vakok által készített igen szép, tartós és ezenkívül olcsó ipari cikkekre. Raktáron tartanak: utazó kosarakat, kerti butorokat, női munkakosarakat, virágállványokat, papir- és mindenfajta egyéb kosarakat; a kefeneműekből: ruha- és cipőkeféket, falporlót, szobaseprűt, haj- és kalapkefét és minden más kefeárut. Támogassuk a humánus intézet nememes céljait azért, hogy munkát adjunk a szerencsétlen vakoknak, de az általuk előállított ipari cikkeket előnyben részesítjük a külföldről behozott igen sokszor silány árukkal szemben, mert szerencsétlen vak embertársainkon segítünk, jótékonyságot gyakorolunk és pártoljuk a hazai iparunkat is. A temesvári vakok foglalkoztató intézete készséggel küld ingyen és bérmentve képes árjegyzéket és árrendeléseket megbízható pontossággal teljesíti.

* **A primás és a törvény.** Megirtuk, hogy Bura Karesi, a kitűnő nevű e igényprimás Varsóba készül nyole emberével. Azonban az utlevél kiadatása némi akadályokba ütközik, amelyeket a törvény állít fel. Egyik-másik zenész még nem volt katoná. Meg aztán igazolni kell, hogy nem állnak bünvádi eljárás alatt, végre nem hajtott ítélet nincs ellenük stb. Az igazoló iratok beszerzésével Bura Karesi megbízta dr Böszörményi László ügyvédet, mivel ő

megunta már, hogy egyik ajtón ki, másikon be menjen. Azt hitte a kitűnő primás, hogy az olyan egyszerű dolog. Jha, tekervényes a magyar közigazgatás utja, csak akkor egyenes, mikor ezer kivándorló kér utlevelet. Szegény egyszerű zenészek meg sem tudnának élni egyedül odakint Bura hegedűje nélkül. Hát hogyan jönnének vissza hat hét múlva.

* **A horvátok rendszeresen tüntetnek a magyarok ellen.** Eszék-ről írják: Ugy látszik, hogy a magyarországi horvátokat minden eselekedetükben a gyűlölet vezérli; legalább erre lehet következtetni azokból a eselekedetekből, amelyeket napról-napra elkövetnek. Még a husvéti tüntetés után támadt felháborodás el sem ült, már is újabb botrányos tüntetésekről adhatunk számot. Az elmúlt hét csütörtökén a magyar szerkesztőség házat moeszkolták be tintával, vasárnap éjjel pedig az Eszék-alsóvárosi vasuti állomás összes ablakait bevették. Éjjel körül vette észre a tüntetőket az ott posztoló rendőr, ámde akkor már elkésett, mert a tüntetők, akik esendben végezték munkájukat, akkora már bevették az állomás 16 ablakának mintegy 90 tábláját. Eddig a magyar iskola, a társas kör és a magyar társas kör ellen tüntettek, de hinni lehet, hogy még más magyar intézményeken is kitöltik bosszújukat.

* **HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik egy középkorú intelligens nő plebániára, vagy papi házhoz. Címe megtudható a kiadóhivatalban.**

x **A zenekedvelő közönség** szíves figyelmét felhívjuk, Hamza Jenő primás újonnan szervezett 12 tagú bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb nótákkal szórakoztatja a közönséget. Prágai különlegességek közül összeállított nagy színházi vacsora K 1-20, kicsi 80 fillér.

x **A tavasz örömeit teljesen kiaknázhathatja** akkor ha önézetét nem fogja az a tudat nyugtalanítani, hogy arcára az enyhe tavaszi szellő kihozta a szeplőt, májfoltot. Könnyen menekülhet ettől, ha biztos hatású szerrel védekezik ellene. Ezen szert a „Hóvirág crém” feltétlenül megtalálja. Egyszeri használat után már mutatkozik hatása. Az „Ujvárosi drogueriában”, 80 fillérért kapható a Szent-László-téren.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szihta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadó. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13 szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beoltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal keesegető biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsös, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Bihar megyei Takarékpénztár.

x Női finom párthi fél cipők K 5, női finom chevró v. boksz fél cipők K 6, női finom amerikai fél cipők K 7, női finom bársony fél cipők K 8, női finom bagarie fél cipők K 10, férfi chevró v. boksz cipők K 8, férfi amerikai cipők K 10 férfi divatos kalapok 3 koronától kezdve. Fehérneműek és uridivat cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása **Fekete Jenőné** Szt. János-utca Kispipa mellett.

* **Ritoók Zsigmond-utca 21. szám** alatt 5 szoba, 2 előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara és cselédszobából álló lakás május elsejére bérbe kiadó. Jelentkezhetni a Bihar megyei Takarékpénztárnál.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Kétszobás** különálló lakás kiadó, Sal Ferenc-utca 14/a. sz.

x A legújabb **párisi kalap-ujdon-ságok** egyedül KOHN HELLEN kalap-üzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlősebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Atalakitásokat modellek után vállal.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Kiadó lakások.** Szöllős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 16 szám.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szépápolás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidaukcolat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméséket készít

Engel Dezső,

visszgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

**A legszebb
kézimunkák**

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

„The Roosevelt Schoe“

amerikai cipők

12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárdá

épületében kaphatók.

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

SZÍNHÁZ

Hei műsor.

Csütörtök: Kis gróf. (Kállay Jolán fellépte.)

Pénteken: Kiss király. (Kállay Jolánnal).

Szombaton: Böregér. (Kállay Jolánnal).

Vasárnap délután: Matyólakodalmom; este Böském. (Kisbérletszünet Bemutató.)

Kállay Jolán a Kis grófban. Valahányszor a színház műsorában felelevenítik a mult idény egyik legkedveltebb repertoar darabját: a Kis grótot, a közönség állandóan, szinte tüntetőleg dokumentálja a maga érdeklődését. Tegnap is igen élénk volt a színházi pénztár környéke attól a nagyszámu közönségtől, amely a Kis gróf mai, csütörtöki előadására váltott jegyet. Az érdeklődés ily fokozott mérvben még élénkebbé teszi, hogy ezen az estén lép fel először Kállay Jolán, a közönség kedvelt primadonnája, aki hosszú betegsége miatt sokáig kénytelen volt a színpadtól távolmaradni.

TANÜGY

A nagyváradai községi polgári fiúiskolában június végén lesznek a magán vizsgálatok. Vizsgálati engedélyért a kir. tanfelügyelőséghez intézett kérvények május hó 6-ig adandók be az igazgatónál. A kérvény mellékletei: 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. iskolai bizonyítvány, 3. községi bizonyítvány arról, hogy hol lakik és mivel foglalkozik a folyamodó? A válás- és közoktatásügyi miniszter 104.310 — 1913. számú rendelete szerint Nagyváradon a helybeliek, továbbá a központi, az élesdi, az érmihályfalvi, a margittai, a székelyhidi, a szalárdi és a magyareszéki járásokban lakó magántanulók tehetnek vizsgálatot. *Felcizides Lajos*, igazgató.

IRODÁLOM

„Mentsd meg lelkedet“ a keresztény élet vezérfonala. Imakönyv. Kiadta Cseresek Gusztáv békéscsabai segédlelkész. 1914. Tevan-nyomda.

A katolikus hitélet renaissancéának munkájában elvitázhatatlan fontos szerepe van a missziós atyák fáradozásainak. Igen nagy baj azonban, ha nincs valami, ami munkájuk eredményét állandósítsa, a hallott eszméket tovább hirdesse, a nyert kegyelmeket tovább eszközölje. Ezek a gondolatok vezették a missziókkal foglalkozó redemptorista atyákat, midőn jelen imakönyvet kiadták, melyet most jó magyar fordításban a magyar viszonyokhoz alkalmazva Cseresek Gusztáv esabai segédlelkész kiadott.

A esinos, kivalaku imakönyv igen bő anyagot ad nemcsak az imádkozónak, hanem megtanít elmélkedni, ad pompás lelki olvasmányokat. Különlegessége az állapotbeli kötelességekről adott részletes, kimerítő oktatás, a bűnbánat szentségéről közölt pompás oktatás és apologia. A hitbeli általánosan tapasztalt tudatlanság eloszlatására teljes katekizmust ad, amibe a kezdő tájékoztatást, a hitben jártas iáméltásra alkalmas vezetőt talál. A magyar vonatkozások, utalások gyakorlatiak, pontosak.

Ajánljuk ez igazán modern imakönyvet főképp az áttérőknek, s azoknak, kik lelki gyakorlatban, vagy misszióban igazi keresztény élet követésére határozták el magukat. De ajánljuk a meggyőződéses jó keresztényeknek kivétel nélkül is, mindenki épüléssel, haszonnal használhatja, s éremlygőssége miatt veszélyes lelki táplálék helyett, amivel sajnos sok imakönyvben találkozunk, egészséges, szolid lelki táplálékot nyer.

Izléses, kicsiny alakja, változatos kötései miatt minden koru, rendü, nevü embernek alkalmas. Megrendelhető a szerzőnél Békés Csabán.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Barát Armin sajtópöre.

Érdekes tárgyalás folyik a budapesti esküdtbírószágon. A panaszos Barát Armin miniszteri osztálytanácsos, a miniszterelnökségi sajtóiroda főnöke: vádoltként pedig Fehéri Armand hírlapíró szerepel. A dolog historikuma az, hogy Pallós Ignác, az ismert nevü nagyvállalkozó bukása idejében Fehéri a Pesti Hírlapban hevesen megtámadta Barátot, azt állítva róla, hogy hivatali állását meg nem engedett pénzszerzésre használta fel és Pallóstól több ízben pénzt fogadott el, a kormányánál Pallós érdekében való közbenjárásáért. A sajtóiroda főnöke tavaly január 21-én felelt a támadásra és nyilatkozatában kijelentette, hogy Pallósnak nem adósa, függő viszonyban vele nincs és nem volt. A nyilatkozat kiadásával egyidejűleg sajtópert indított Fehéri ellen.

Fehéri kijelentette, hogy állításait bizonyítani tudja.

— Volt valami oka a cikk megírására?

— Igen. Közérdekből tettem.

Ezután Ráth Endre védő terjesztette elő a bizonyításra vonatkozó indítványát, amely szerint bizonyítani kívánja, hogy Barát kérte felajánlott szolgálatait fejében Pallosnak pénzt és váltókezességét, továbbá, hogy jövő ügyletek kijárásnak kiállításba helyezésével került a tőketerebesi, a tabi és a temesvár-varjasi vasutak igazgató-ságába. A védő pontonként és időrendben felsorolja azokat az összegeket, amelyeket Barát a megbukott vállalkozótól éveken keresztül kapott és összes állításainak bizonyítékául becsatolja Barát eredeti leveleit, továbbá több váltó és Pallos második főkönyvi kivonatának hivatalos másolatait.

Másfél órai tanácskozás után a bíróság helyt adott a bizonyításnak. Elrendelték a Pallós-féle levelek beszerzését, az áthelyezés, a temesvári bizottsági tagságra a sajtóirodai főnökségre és a kinevezésre vonatkozó bizonyítékok beszerzését. Elutasították Barát erkölcsi reputációjára vonatkozó adatok felmutatását. Ráth dr. védő semmisségi panasszal élt emiatt; az ügyész is a bizonyítás elrendelése miatt. A tárgyalást holnap délelőtt 9 órakor folytatják.

NYILTÉR

Ertesítés!

Midőn a t. elrusító és fogyasztó közönség szives tudomására hozzuk, hogy az

eredeti töltésü barna

Dréher-féle

Excelsior-tápsör

mely íz, zamat és táperőben utólérhetően, mostkerültforgalomba, egyszersmind a sörszeszon beálltával bátrak vagyunk b. figyelmüket arra felhívni, hogy

eredeti Dréher-féle márciusi palacksörnek

csak az tekinthető, melynek

palackja és dugója

védjegyünkkel van eliatva.

Tisztelettel Bognár és Szántó.

TÁVIRÁTOK

Főrendiházi tisztviselők.

Buapedst ápril 22.

Délután 4 órakor ülést tartott a főrendiház. Báró Rudnyánszky Józsefet háznaggyá, gr. Almásky Sándort, gróf Csekonits Lászlót, Hertelendy Ferencet, gróf Széchényi Ferencet, gróf Dégenfeld Sándort, Vigyázó Ferenc grófot és Zichy Róbert grófot jegyzőkké választották. Megválasztották a különböző bizottságokat is.

Szerencsés színész.

Temesvár, április 22.

Kardos Géza színész, Kreesányi társulatának bonvivanja heted magával vett egy osztálysorsjegyet, a mellyel most hatszázezer koronát nyertek. A boldog színész örömeiben kifizette minden adósságát.

A kassai jelöltek.

Kassa, ápril 22.

(Saját tud.) A mandátumért ketten fognak küzdeni. Vargha Gyula államtitkár és Szalay László ügyvéd, aki függetlenségi programmal lép fel.

A szatmári főtárgyalás.

Szatmár, április 22.

(Saját tudósítónktól.) Ma kezdődik a kismajtényi zendülés főtárgyalása. Harmencöt vádlott van,

több mint harminc tanut idéztek be vidékről. Bukarestből egy sereg ujságíró jelent meg Szatmáron.

KÖZGAZDASÁG

Az Osztrák-magyar bank évi jelentése.

Most jelent meg az osztrák-magyar bank jelentése az 1913. évről.

Az az érdekes tény tűnik ki ebből a jelentésből, hogy Nagyváradon az osztrák-magyar bank pénztári forgalma oly nagy volt, hogy Nagyvárad tekintetben 5-ik helyen áll a monarchiában Bécs, Budapest, Prága, Lemberg után Nagyvárad következik s utána állanak Brünn, Trieszt, Zágráb, Krakó, egyszóval a monarchiának nagyhirű kereskedő városai.

A bank aranykészlete 1913. december 31-én 1,240,972,547 K volt, s így az 1912. évvégi készletnél 31 millióval több, az ezüstkészlet pedig 23 millióval több volt, mint az előző évi.

Magyarország szegénységére nézve jellemző, hogy Ausztriában 20,426 váltót kellett megóvatolni, míg Magyarországon 21,547-es pedig 11,170.968 korona értékben.

A bank mult évi jövedelme 79,554.762 K volt, amiből levonva a költségeket, marad tiszta jövedelem:

46,278.742 K 64 fil., melyből a részvényesek részvényenkint 129 K 10 fil-t kaptak, vagyis a befizetett tőke 9-211 százalékát, s így majd nem egy egész százalékkal emelkedett az osztalék az előző évihez képest.

Nagyváradon 1913-ban 177,077 darab váltót számított le a bank 119,675.585 K értékben. Váltókra és kézirálógra adott összes kölcsönök 165,141.138 K-t tettek ki s tekintetben csak Brassó mulja felül Nagyváradot Magyarországon.

Végül érdekes a megemlítésre, hogy a banknak bankjegyek gyártására 2,375,906 K költsége volt.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	809.—
Osztrák hitelrészvény	—	612.50
4 ^o /o-os koronajárudék	—	81.55
Osztr. magy. államv.	—	704.—
Jelzálogbank	—	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	505.75
Hazai bank	—	279.—
Magyar bank	—	503.25
Keresk. bank	—	3636.—
Rimamurányi	—	653.—
Salgótarjáni kőszén	—	700.—
M. Áll. Kőszénbánya	—	1050.—
Közuti vasut	—	628.—
Városi villamos	—	319.—
Adria	—	609.—
Atlantika	—	—

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	—	—	12.76
Buza májusra	—	—	12.64
Buza októberre	—	—	11.59
Rozs áprilisra	—	—	10.55
Rozs októberre	—	—	8.96
Zab áprilisra	—	—	8.18
Zab októberre	—	—	7.88
Tengeri májusra	—	—	6.74
Tengeri júliusra	—	—	6.90

A szerkesztesért felelős:

Dr. KRUGER ALADAR

Uj élővirágüzlet!!

Tudomására adom a mélyen tisztelt közönségnek, hogy helyben, Nagy Sándor-utca 1. szám alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

virágüzletet

nyitottam. — Szakismereteimet külföldi élővirág kötészet iskolában nyertem. Továbbá több külföldi nagyobb városokban és fürdőhelyeken mint első virágkötő és üzletvezető működtem, úgy, hogy a nagybecsű közönség legkényesebb izlését is ki fogom elégíthetni. **Menyasszonyi csokrokat**, valamint **koszorúkat** a legszebb kivitelben olcsó árban készítek. A nagyra-becsült közönség szíves pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel:

MIMOSA virágüzlet tulajdonosnője
Nagy Sándor-utca 1. sz.

Uj élővirágüzlet!!

PETRY ÁRPÁD

órás és látszerész

Tarsoly és Risztó-cég mellett.

Amateur fényképészeti cikkek és felszerelések raktára. Legnagyobb látszerészeti üzlet. Orvosi rendeletre is a legjobb és legolcsóbb kiszolgálás.

Helyi és vidéki telefon 181. sz.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Széchenyi-tér 2. szám.

Rimanóczy palotával szemben.

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szíves tudomására hozni, hogy Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörlődét

nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, huszörögépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörlődését. Raktáron tartok mindennemű bel és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló pipereszereteket, mindennemű acél-árukat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, tyukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagy érdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston mű-
köszörlős

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesítem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy **papi és civil ruha tökéletességét** áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvaria-utcán egy üres telek eladó.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Az
**uj csipke, himzés,
harisnya áruház**

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

FIGYELEM!!!

Vajnovszky Ferencz

uri- és női cipész-üzlete,
Nagyvárad, Szaniszló-utca 55. szám.

Mérték utáni rendeléseket és javításokat olcsón, gyorsan és pontosan készít.

Lovagló, dísz és strapa csizmák

minden kivitelben. Vidéki rendelésnél elegendő egy használt cipő beküldése.

Meghívásra azonnal megjelenek.

XX—4/914. ki. sz.

Árverési hirdetmény.

Rontó és Váradszentmárton községek határaitban a kivételes területen kívül gyakorolható vadászati jog Rontó községben 1914. év április hó 28-án d. e. 10 órakor; Váradszentmárton községben 1914. év április hó 30-án d. e. 10 órakor a községek tanácstermében nyilvános árverésen az 1914. év augusztus hó 1-től kezdődő 12 egymásután következő évre bérbe fog adadni.

Az árverési feltételek a váradszentmártoni körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Váradszentmárton, 1914. április hó 21-én.

Körjegyző.

XX—4/914. ki. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Betfia község határaitban a kivételes területen kívül gyakorolható vadászati jog 1914. év máj. hó 2-án d. e. 10 órakor a község ház tanácstermében utóajánlat folytán nyilvános árverésen az 1914. év aug. hó 1-től kezdődő 12 egymásután következő évre bérbe fog adadni.

Az árverési feltételek a váradszentmártoni körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Váradszentmárton, 1914. április hó 21-én.

Körjegyző.

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellelt olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
10569—1314.

HIRDETMEY.

Közhirre teszem, hogy a város területén lévő lovagnak, szamaraknak, öszvéreknek állatorvosi megvizsgálása a folyó évben a következő sorrendben fog megtartatni.

a) Ujváros, Külváros, Olaszi, városrészben és a hegyen lakó tulajdosok lovai május 2-án szombaton.

b) Váradvencze, Váralja és Csillagváros városrészben lakó tulajdosok lovai május 3-án vasárnap.

A lovak állatorvosi vizsgálata mindkét napon reggel 7 órakor a lóvásártéren fog megtartatni.

A lovakat kézen és egyenként kell az állatorvosok elé vezetni.

Felhívom a lótulajdosokat, hogy lovaikat, szamaraikat, öszvéreiket a kijelölt helyen és időben megvizsgáltatás végett annál is inkább állítsák elő, mert ellenkező esetben az elmaradt lovak a tulajdos költségre kényszer útján lesznek előállítva és megvizsgáltatva, azonkívül pedig minden elmaradt ló után a lótulajdososa a folyamatba teendő kihágási eljárás során behajthatatlanság esetén megfelelő elzárásra átváltoztatható 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog sújtatni. Nagyvárad, 1914 április 20.

Jánosi, rendőrfőkapitány h.

Különvonat

a Félix-fürdőből
Várad-Velence
és Nagy-Várad
állomásra.

Október 1-től minden este **8-06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kiránduló közönségnek a gyorsfürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4 óra 28** perckor Várad-Velencéről: **4 óra 38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5 óra 06** perckor. **Visszatérés** este **8 óra 06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fűtve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, élelmezés heti 56 koronától. Posta, távirat, telefon egész éven át nyitva.

Csúsz, köszvény, izületi lobok és mindennemű reumatikus bántalmaknál évszázadok óta a Félix-gyógyfürdő kénes hév víz forrásait kitűnő eredménnyel használják.

Új étterem megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Szilágyi Dezső-utca 5. sz. alatt a Nagyvárad-i Katolikus Kör új palotájában a

nyilvános étterem megnyit,

mely a legkényesebb igényeknek is megfelelően van berendezve, **kitűnő magyar konyha**, a legjobb zamatu **faj borok**. Első minőségű **Dréher sör**. Havi és napi abonensek előfizetés mellett elfogadtatnak a legszolidabb árak mellett, úgy bent az üzletben, mint házhoz való kihordásra. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Becses pártfogást kér tisztelettel:

Ille János a Kath. Kör. vendéglőse.

Ha nincs megelegetve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon **980**.

Dusafalva községben
mintegy 300 kis hold

legelő

bérbeadó.

Értekezhetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nél
Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

Első nagyvárad-i cementipar.

Készítenek granitó, terazzó, málkó és minden e szakmába való munkalakat, hazi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyelet mellett. Kivánatra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a legelőkismeretesebb és legmasszebb manő-jóállás mellett készítenek. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (saját ház.)

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolfram lámpák**

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám **514**.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,
villám p á k

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja **55. sz.**

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, ön maga kezelhet és ezeknek megőrzésére a legmasszebb manő-biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készsággel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szivesen szolgálatunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár

BUTORVEVŐKNEK FONTOS!!

TELEFON 11-81.

TONK EMIL butorraktára

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 13., szembe az új Apolló-épülettel.

Nagy raktár elsőrendű háló-, ebédlő és uriszobákból, Teljes hálószobák 340 kor.-tól feljebb.

Vas és rézbutorok

még rövid ideig nagy engedménnyel kiárúsítatnak.

TELEFON 11-81.

Elsőrendű kárpitos műhely saját vezetésem alatt.

Eladó

1 kazal lucerna

a várostól 10 percrenyire.

Czim: a kiadóhivatalban

Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiszabó cég után.)

KÉSZIT új férfi fuszéliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleéseket s javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Márknál szerzi be.

Szőlőmoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6-ik szám.

Részvénytőke 4.000.000 korona

Tartalékok 915.000 korona

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó (cheque) számlára és azokat a mindenkori pénzviszonyoknak megfelelő legmagasabb kamatláb mellett (naptól-napig) gyümölcsözteti.

Leszámitol **váltókat.**

Előlegeket nyújt **értékpapirokra.**

Építkezési és jelzálogkölcsonöket engedélyez.

Törlesztéses-jelzálogkölcsonöket nyújt 10—50 évi időtartamra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat, beváltja a ki-sorsolt cimleteket és szelvényeket díjmentesen.

Foglalkozik továbbá a bankszakma összes ágaival.